XVII-ik évfolyam. 31-ik szám. Kőszeg, 1897. augusztus 1-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt = 8 korona, félévre 2 frt = 4 korona, negyedévre 1 frt = 2 korona.
Egyes szám ára 10 kr. = 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
WITTINGER ANTAL.
Kiadó és laptulajdonos:
FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadótulajdonoshoz. Feigl Gyula nyomdászhoz (városkör 81) intézendők.
Nyilttér sora 40 kr. — Hirdetések nagyság szerint.

A párisi világkiállítás.

Napról-napra mind többet hallani az 1900-ban Párisban tartandó nemzetközi kiállításról. Páris, ez az óriási módon fejlődött világváros magához csábítja a föld kerekségéről az embereket jobban, mint akármelyik nagy városa Európának. Csaknem három év választ el még bennünket az ott megtartandó világtárlat megnyitásától, s mégis már most minden országban, mindenféle társaságokban róla foly a beszéd. A kereskedők és iparosok azon tanakodnak, résztvegyenek-e benne mint kiállítók, befektessenek-e tőkét és mekkorát. Akiknek nincsen befektetni való tőkéjök, azok csak látni akarnak, azok azon tanakodnak, hogy hogyan szerezzenek arra az időre egy Párisba való tőkét. Beálljanak-e a társaságba, melynek tagjai már most fizetik a havi részleteket az olcsó kiállításra? Vagy külön maguk rakják össze a pénzt, a melyet annak idején, mint e czélra összerakottat kezükbe vehessenek és útra kelhessenek a nagy világváros felé? A dolgon leginkább lendítene egy jókora főnyeremény, vagy egy gazdag örökség, csakhogy ezek nem teremnek minden fán s még csak egy sorsjegy sem nyomja minden útra készülőnek a ládáját.

Sok körülmény bíztatólag késztet egyeseket a szép útra, sőt maga a kormány is a bíztatók sorába állott be. *Dániel* kereskedelmi miniszter az ország minden polgárát, a szaktérfiut, művészt, mezőgazdát, iparost s általában mindenkit, aki a nagy nemzeti munkákon eszmével, tanáccsal, közreműködéssel, munkával és termeléssel hozzá járulhat, fölhívja, hogy az 1900. évi nemzetközi kiállítás magyar osztályainak minél szebb és tökéletesebb rendezésében a kormányt hazafiui buzgalommal és lelkesedéssel támogassa.

A miniszternek a közönséghez intézett felhívását szószerint közöljük, amint következik:

Franczianország 1900 ban Párisban nemzetközi kiállítást rendez s részvételre hívta fel az összes államokat.

Valamennyi állam kijelentette, hogy részt vesz a XIX. század záró követ képező ezen nemzetközi kiállításban.

A magyar kormány elhatározta, hogy Magyarország szintén részt veend s a kormány ezen elhatározását az 1897. évi XVIII. törvény-czikkel a törvényhozás is jóváhagyta.

Az eddigi előkészületek után itélve, valamennyi nemzet méltóan kivan részt venni e nemzetközi kiállításban, mely be fogja mutatni azt a haladást, melyet az emberiség szellemi és gazdasági termelése elért.

A békés munka e nagy versenyéből, mely az egyes nemzetek életképességét és haladását tükrözi vissza Magyarország ei nem maradhat, a haladás és művelődés iránti érzékéről, szorgalmáról és munkájáról, szellemi életének luktetéséről és erőkifejtéséről a produktiv munka mezején szintén bizonyságot kell tennie.

Magyarország 1878 óta nemzetközi kiállításon nagyobb arányban nem vett részt s minthogy közgazdasági életünket önálló nemzeti alapon leghelyesebben véltük fejleszthetni és kiépíteni, munkánk es törekvésünk termékeny talajba vettetett, a miről tanuságot tehetett ezredéves kiállításunk.

Megerősödve kerültünk ki a küzdelemből, a nemzet erőmegfeszítése feltárta az ország gazdaságát az ipari és gazdasági termelés teren, érzékét, törekvéseit, haladását a művelődésben, humanitásban, művészetekben.

Munkánkban megállnunk nem lehet, csak úgy ismerhetjük meg erőink valódi értékét, csak úgy erősíthetjük meg a jövőbe vetett további reményünket, ha a nemzetközi versenyben helyünket méltóan elfoglalva, alkalmat szolgáltatunk a külföldnek erőnk, haladásunk, viszonyaink beható tanulmányozására; ha mindennel a mit gondolkozó agyunk, érző szívünk és munkás kezünk termelt más nemzetek mellé állva, bemutatjuk életképességünket s ez által saját önbizalmunkat is növeljük.

Ha a magyar államot alkotó összes erőket a szellemi, művészeti, anyagi és erkölcsi téren való munkálkodásunk összes eredményeit és vivmányait az 1900. évi nemzetközi kiállításon, a népek e nagy találkozóján méltóan bemutatjuk: önálló fejlődésünk és czéltudatos munkánk feltárása, — meggyőződésem szerint — bármely más eszköznél sikeresebben fogja állami és nemzeti önállóságunk tudatát terjeszteni és megerősíteni.

E mellett figyelmet érdemel a kiállításnak remélhető gazdasági hatása is.

A nyugati nemzetek iparával a versenyt mindenben, igaz, még nem vehetjük fel, de tévedés volna ebből a körülményből azt következtetni, hogy fáradozásaink s anyagi áldozatsink hiába valók.

Mezőgazdasági termelésünk magas szinvonalon áll, versenyképes, arra támaszkodó nagy iparágaink versenyseny- és kiviteli képességük fenn kell hogy tartsák s azokon kivül is számos oly iparágunk van, mely nemcsak megállja a versenyt, hanem kiviteli piaczok szerzése által egészséges fejlődésének és felvirágzásának további alapjait szerezheti meg.

Nem lehet figyelmen kivül hagyunk, hogy az 1900. évi párisi kiállításon nem csak Franczianországgal fogunk találkozni, hanem ott lesznek más államok is, melyeknek gazdasági termelése kevésbé fejlett; találkozója lesz az a föld minden tájairól oda sereglő idegeneknek s így kedvezően kinálkozó alkalom kereskedelmi összeköttetések létesítésére.

Ily kereskedelmi összeköttetések létrejövetelét készségesen fogja támogatni a m. kir. kormánybiztos is, ki

TARCZA.

A szegény Mátyás.

— Életkép a börtönből. —

(Folyt. és vége.)

Másnap reggel már megérkezett a vizsgáló bíró egész kiséretével, doktor, sebész, a vizsgáló bíró irnoka, összesen négyen voltak ezek az urak, kiknek oly szomorú kötelesség jutott osztályrészül, hogy csak bünt, szerencsétlenséget vizsgálnak, hogy csak fajdalmat, szenvedést és siralmat okoznak embertársaiknak azért, hogy az igazság kiderítve legyen.

És volt a faluban nagy sürgés-forgás, — egyik része ott ácsorgott a halottas ház ablakai alatt, lesve a bonczolásra, más része a faluházánál levő börtön ablakai alatt ólálkodott, hogy a szegén Mátyást, kit különben jól ismert, megláthassa. Kiváncsi lévén mindenik, minő az ember, ha bonczolják és milyen az ember, ha gyilkos. Részvét és szánalom azonban hibázott ezen kiváncsiak szivéből.

Este felé pedig, mikor a meghaltat a temetőbe kikisérték, Mátyást is akkor vitték ki a faluból, egyenesen a megyeházánál levő központi börtönbe, a hires három kereszt alá.

„Három kereszt alá", így hívják a megyei székháznál levő központi börtönt azon három keresztről, mely köből kifaragva a rostélyos ajtó felett felnyulik és a kínszenvedés kálváriáját ábrázolja.

Jó jelképe ez a börtönt lakó szerencsétleneknek, mert hiszen az Isten fia bünösökért halt meg s a jobbján függő lator, ki halála órájában tért meg — bíztatást kapott a bocsánatra és az örök üvösségre.

Ezt jelentené a három kereszt a börtön ajtó felett s hivatása volna inteni a gonoszokat a töredelmes bünbánatra és javulásra, mert hiszen a földi élet csak is rövid itt mulatás s mindenkinek kötelessége gondolkodni arról a túlvilági életről, mely reá vár, s arról a bizonyos halálról, melyet el nem kerülhet, mely megelőzi a túlvilági életet.

De hát nagyon kevesen gondolnak a halálra életökben és kevesek azok, a kik bünbánatról és töredelmességről gondolkoduak akkor, midőn volna okuk magokba szállva csendes kimulásukról gondolkodni.

Hanem ezen kevesek egyike volt a szegény Mátyás, ki megalázva a fájdalomtól, össze esve a szégyen és gyalázat nyomása alatt, arról gondolkodott mindég: „bárha ő sohasem született volna!"

Azon szoba, a hová zárták, egy tiszta, négyszögletü nagy bolthajtásos terem volt, fehérre meszelt falakkal és az udvarra nyiló magasan vágott dupla rostélyzatu ablakkal.

Köröskörül vaságyak állottak a fal mellett tiszta, fehér pokróczczal leterítve, minden ágy felett egy kis feketo tábla, melyen az ágy tulajdonosának a neve volt reá irva nagy fehér betükkel. Ezeken kivül volt a szobában egy kecskelábakon álló fehérre surolt asztal, kétfelül deszka-lóczával, a sarokban pedig egy nagy vasazott dongáju cseber, tiszta ivóvizzel egy mellé készített cserépbögrével.

Itt ült Mátyás ezen szobában a numeró 10-ben, mint azt lakótársaitól hallotta, itt ült az asztal melletti lóczán, előtte egy imádságos könyvvel, melyet azonban nem nézett, mert arcza két tenyerébe volt temetve, s nem hallott mást, mint a folyosókon járó őrök egyhangu lépteit, nem látván mást, mint két szemet, mely rá bámul, ránéz és egy néhány csepp vért a tiszta fehér havon, ezek voltak látományai ébren, ezek kisérték nehéz álmaiban.

Nap-nap után telt, — de Mátyás folyvást elfásulva, élettelenül üldögélt a lóczán, nem érdekelte semmi, nem vágyott semmit tudni, s nem kérdezett senkitől semmit, lelke meg volt halva benne, vagy talán el is költözött már belőle.

Naponként sétára kellett menni rabtársaival s ő felcsüggedve botorkált társai között a nagy négyszögü udvaron, nem nézett se jobbra se balra, csak a fehér hóra, mely az udvar kövezetét borította. „Csak már elolvadna ez a hó!"

Egy néhányszor felvezették a vizsgáló bíró elébe, megfelelt minden kérdésre, csak egyre nem tudott megfelelni, arra, midőn a vizsgáló bíró azt kérdezte tőle, hogy: „mit hoz fel saját mentségére?" Erre nem tudott semmit mondani.

Ő neki nem volt mentsége, nála nem volt mentség az, hogy sógornőjét védelmezte, nem volt mentség, hogy sógora saját portáján támadta meg, hogy gyilkos eszközzel kétszer sújtott feléje, ő ezt nem fogadta el saját mentségeül, mert őtet saját lelkiismerete kárhostatta: hogy kikerülhette volna a veszedelmet, ha ki nem nyítja az ajtót, ha sógora kezéből kiveszi a fejszét, ha agyon vágatja magát vele; mindezek sokkal jobbak lettek volna reá nézve, mint az, a mi valóban megtörtént, mert akkor vagy nem élne, vagy pedig nem volna gyilkos a neve, s a mi legkeserübb, nem üldözné a folyvást feléje néző két szem, és nem látná a piros vércseppeket a fehér havon.

Végre olvadni kezdett a hó, az ereszek megcsordultak, a meglágyult hó nagy darabokban hullott le a háztetőkről, a napsugár fényesebben sütött be a sürü rostélyok között, midőn Mátyást a törvényszék elébe vezették.

Ott ültek birái a zöld asztal mellett, vádlója a sarok melletti kis asztalnál, hátal pedig a tanuk és a

a magyar korona országainak a párisi kiállításon leendő képviselésével van megbízva.

Mindezeknél fogva az országnak a nemzetközi versenyben leendő méltó bemutatását nagy nemzeti feladatnak tartom, mely sikeresen csak az összes tényezők buzgó közreműködésével oldható meg, s éppen azért kérem az ország minden polgárát, szakférfiut, művészt, mezőgazdát, iparost, ki e nagy nemzeti munkában eszmével, tanácscsal, közreműködéssel, munkával és termeléssel hozzájárulhat, hogy az 1900. évi nemzetközi kiállítás magyar osztályainak minél szebb és tökéletesebb rendezésében a kormányt hazafiui buzgalommal és lelkesedéssel támogatni sziveskedjék.

Vessük tekintetünket a jövőbe, a magyar állam az imént megnyilt évezredet szebben, hasznosabban, méltóbban meg nem kezdheti, mintha bemutatja immár a a világnak is őserejét, földének kincseit, népeinek szellemi világát, szorgalmát, munkásságát és haladását az európai czivilizációban.

Budapest, 1897. julius 17-én.

Báró Dániel Ernő.

Utmutatás

a mezei egerek irtásáról.

Napról-napra mint sürübben hangzanak fel a panaszok a gazdák részéről, hogy temérdek sok az egér; nem egy gazdától hallottam azt is, hogy egyik vagy másik buza- vagy rozstáblát végpusztulás fenyegeti. Az egerek által okozott kár ma már szembetünő, de még nagyobb lesz az aratás után, mikor a gabona keresztekben fekszik. Akkor a ma mégis mintegy elszórtan élő tarmérdek sok egér a gabona-keresztekben tömörül, a széna- és szalmatermést teljesen megsemmisíti. A száraz időjárás az egér elszaporodásnak roppant kedvező és azért alig remélhető, hogy ez a csapás a természet közbejárásával hamarosan elmulna, — hanem ellenkezőleg biztosra vehető, hogy az a sok milliónyi egér elvégezve a kalászokban rombolását, teljes erővel reá veti magát a künt levő egyéb terményekre, — gumós, gyök-, és takarmánynövényekre, sőt őszre kelvén az idő a vetőmagot is meg fogják semmisíteni. Azért mindenesetre szükséges lesz, hogy a gazdák ezen könnyen végzetessé válható csapás ellen közösen védekezzenek.

Az egérirtásnak többféle módja ismeretes, nevezetesen pusztítani szokták mérgezés által; — az irtásnak ezen módja azonban kissé nehézkes és egyéb állatokra — sőt a mérgező anyag keverésével foglalatoskodó emberekre is veszélyessé válhat. Lehet az egereket különféle fogókkal is összefogdozni, de ez lassu eljárás és sok időt igényel, noha különösen a kis gazdáknak az irtás ezen módja ajánlható. Évekkel ezelőtt Würtembergben járva, láttam az egérforgásnak egy igen egyszerü módját. Az egerek által megtámadott mezőn aratás után a tarló földeken — vagy a lekaszált hereföldön — néhány lépésnyi távolságban egymástól 20—30 cmter meredek falu köralaku lyukakat ástak s gondosan kitisztogatták. Futkozás közben az egerek ezen lyukakba főleg éjjelen át beleestek. Reggel azután 8—10 éves gyerekek, vagy felnőtt emberek egy kis vasvillával, vagy egyébb szuró eszközzel felszerelve sorba járták a lyukakat, a benn levő egereket egyszerüen agyonszurták és kidobták. Ezt napról-napra ismételték és nagyon természetes, hogy az egerek száma napról-napra kevesbedett. Van azonban egy sokkal eredményesebb irtási mód, a mely abban áll, hogy az egereket mesterséges uton egy ragályos betegség csirájával mintegy beoltjuk, — befertőzzük, vagyis mesterséges uton előidézzük azt, — a mit a természet maga épen az egerekkel rendszerint tenni szokott.

A budapesti bakteorologai intézet (vezetője dr. Preisz Hugó tanár) a mezei egereket kipusztító anyag (virus contagieux) előállításával foglalkozik és azt a gazdák rendelkezésére bocsájtja.

Úgyhisszük, leghelyesebben járunk el, ha a gazdák tájékoztatására — az egereket kipusztító fertőző anyag mikénti használatára vonatkozó utasítást szószerint közöljük és pedig:

A fertőző anyagot, melyet az intézet vattadugaszszal elzárt üveg csövekben küld ezet, következőképen használjuk:

1. Egy vagy több liter vizet, literenként egy kávéskanálnyi konyhasóval felforralunk és azután várunk míg az meghült.

2. Az üvegcsövekből kiveszszük a vatta dugaszt és azokat kétharmad részben megtöltjük a meghült folyadékkal, ezután addig rázzuk, míg a gelatin az üvegcsőről leválik. Ha ez megtörtént, az üvegcsövek tartalmát egy tálba vagy fazékba ürítjük. Miután a gelatin nehezen oldódik vizben, az oltatlan darabokat ujainkkal szétnyomjuk.

Egy liter vizhez két üvegcső fertőző anyag szükséges.

3. Kissé száraz fehér kenyérből 1—2 centiméter hosszu darabokat vágunk és azokat a tálba vagy fazékba tesszük, hol körülbelül egy perczig maradnak. Ha jól átáztak, kivesszük ezeket és száraz edénybe vagy kosárba rakjuk.

Egy liter így elkészitett folyadékba mint egy ezer darab kenyér koczkát lehet beáztatni.

4. Czélszerü a telített kenyérkoczkákat a délutáni órákban kiosztani. Minden egérlyukba egy koczkát, oda, hol gyakrabban mutatkoznak egerek, néhány kenyérkoczkát teszünk.

A fertőző anyag azonnal elhasználandó, ha az üvegcsövet felbontottuk és a telített kenyérkoczkák azon napon kiosztandók, a melyen azt beáztattuk.

Ha kedvező eredményeket akarunk elérni, hektáronként 5 üvegcső fertőző anyagot kell használni, azonban az eredmény maga csak 8—15 nap mulva észlelhető.

Ez az anyag csak a mezei egeroket fertőzi meg és pusztítja el, más állatokban, szarvasmarhák, kutyák, macskák, házinyulak, majorság, galambok stbiben és vadakban nem tesz semmi kárt.

Teljesen ártalmatlan gyermekek és felnőttekre nézve, ki a telített kenyérből enne, legcsekélyebb rosszulétet sem érezne.

Tálak és más edények, melyeket az anyag feloldásához használtunk, teljesen ártalmatlanok: ha azokat kimossuk meleg vizzel, más czélokra is használhatók.

Jegyzet: A mezei egerek alapos kiirtására a telített kenyér-koczkáknak egyszeri elosztása rendszerint nem elégséges. Az első kenyérosztás után elpusztul az egerek 90—95 százaléka, ám ezek az állatok oly gyorsan szaporodnak, hogy az élve maradt 10 vagy 5 százalék ugyanezt a területet gyorsan ujra benépesítené.

Ha alaposak akarunk lenni, következőképen járunk el:

a) Tavaszkor a szép idő beálltával megkezdjük az első kenyér kiosztást.

b) Az első kenyér kiosztást követő 15 napon betömetjük az egérlyukakat és ha 2—3 nap mulva uj egérlyukakat észlelnénk, ezeket ujból betöltjük telített kenyér-koczkákkal.

c) Őszkor, még pedig közvetlenül az aratás után ismételjük ezt az eljárást, ha egereket még észreveszünk.

A fertőző anyag üvegcsövenként 50 kr., plus 5 százalék és csomagolás, szállító levél stbiért kapható: Bakteorologiai intézet vezetőségénél Budapesten, de szívesen közvetíti a megrendelést a vasmegyei gazdasági egyesület is.

Rössler Károly,
gazd. egyleti titkár.

HIREK.

— **Személyi hirek.** *István* Vilmos szombathelyi kanonok, mint árvaházunk főkormányzója pénteken városunkban időzött s az intézetben a növendékek felvétele ügyében tárgyalt *Vöröss Zsigmond* prefektussal. — *Tipka* Ferencz polgármester és *Szovják* Hugó tisztiügyész csütörtökön a közvilágitás tanulmányozása czéljából Radkersburgba utaztak, honnan tegnap érkeztek vissza.

— **Katonaság búcsúztatása.** A 83. gyalogezred 2. zászlóaljának távozása városunkból meghatő búcsúvétellel ment végbe. A városi hatóság ugyanis, tekintettel arra a szép viszonyra, mely a 83-asok s a polgárság között éveken át fenállott, a válás pillanatát felhasználta arra, hogy a távozók tiszteletére csinos kis búcsúünnepséget rendezzen. A városi tanács tagjai kirendelték az ifjusági zenekart, mely a kaszárnyaudvarból imával kivonuló zászlóalj élére állott és azt harsogó zene mellett kikisérte a kethelyi dombnál elvonuló városi határig. Itt időközben sokaktól követve gyülekezett a városi tanács és egy virágbokrétákat tartó csinos hölgycsoport. Mikor a zászlóalj *Heidler* alezredes vezetése alatt felért a dombra, előlépett *Tipka* Ferencz polgármester és rövid, de szivből jövő és szivhez szóló szavakban mondott búcsút a csoportokba összegyült tisztikarnak s nem különben a zászlóalj legénységének, miközben a hölgyek a tisztek mindegyikének virágcsokrot nyujtottak. *Heidler* alezredes válaszolt zászlóalja nevében katonás rövidséggel, de a megindultságtól nem egészen ment hangon. Megköszönte azt a barátságot, mely a katonaság és a polgárság közötti viszonyt oly széppé tette, meg a város hölgyközönségének szives fáradozását, mely a virágosztáson kivül abban is nyilvánult, hogy az idegenben távozó katonaságtól való búcsúvételre e helyen megjelent. Kölcsönös kézszorítások után egy induló hangjai- és éljen-kiáltásoktól kisérve a zászlóalj azután tova indult s a közönség azzal az óhajtással tért vissza a városba, vajha a jövendő katonasággal is oly szépen összeférne, mint az imént elvonult zászlóaljjal.

— **Autonómiai választás.** A küszegi plebániához tartozó hívek mult vasárnap szavaztak a kath. autonómiát szervező gyülésre kiküldendő világi képviselőre. A kath. elemi fiu-iskola I. osztályu tantermében, mint választási helyiségben reggel 8 órakor együtt volt a választást vezető ötös-bizottság s vette át a jelentkező választásra jogosultak szóbeli szavazatát. Este 6 órára 388 egyén szavazott le és pedig kivetel nélkül *Eredics* Ferencz kir. tanácsosra. 6 órakor a választási eljárást befejezték, arról jegyzőkönyvet vettek fel és ezt, valamint a két példányban vezetett szavazati lajstromot az ötös-bizottság tagjai aláirták. Az iratokat más nap beküldték a szombathelyi központba, hol az ottani plébániai s a legközelebbi hat plebániai bizottságok elnökeiből alakított középponti bizottság a beérkezett szavazatoknak teljes nyilvánossággal eszközlendő összeszámitása után a felvett jegyzőkönyvet a megyés püspökhöz küldi,

---

megölt sógor özvegye fekete kendővel fején, s könyektől nedves fehér kendővel kezében.

És kezdetét vette a tárgyalás; a bírák igazságossága belátta, hogy Mátyás megtámadott volt, hogy sógora fejszével rohanta meg saját portáján, hogy kétszer feléje sujtott, hanem a tanuk mind ezekhez azt vallották, hogy Mátyás világosan fenyegette sógorát, hogy ha portájára lép, életével játszik; s ezen szó döntött. Mátyást vétkes emberölésben bünösnek találták, s tekintve az enyhitő körülményeket, egy évi börtönre itélték.

Egy évi börtön nem is sok, csak 12 hónapból, — 52 hétből, vagyis 365 napból áll.

Nem sok egy hazátlan, tétlen, elkeseredett emberre nézve, ki nem becsüli egyéni szabadságát; hanem egy évi rabság egy becsületes, érzékeny szivü és szabadnak született munkás emberre, kinek otthona, saját háztüzhelye és szerető családja van, egész örök életet képez.

Eljön a tavasz, a verőfénynek csak szine jő be a rostélyos ablakon, melege kint marad, a meleg nem szereti a zárt falakat.

Most otthon tavaszi alá szántanak, a pacsirta a szántók feje felett emelkedik magasba dicsérni az Istent; a réteken nyiló kikirosek közt szaladgálnak a bóbitás bibiczek, a faluból kihangzik a déli harangszó, jön az áldott jó feleség az étellel.

Beköszönt a nyár, peng a kasza, a rétek kakukfüves rendei mély illatot terjesztenek magok körül! érik a kalász — az Isten áldása, — holdvilágos tiszta éjjel s a fürjek pitypalattya nem hat be a szomorú börtönökbe.

Majd eljön az ősz piros gyümölcseivel, érett gerezdjeivel, — a szüretelők vidám dala nem hat fel a hűvös falak közzé, itt nincs tavasz, nyár, ősz; itt csak a hervadásnak szomorú tele van.

Végre ujólag szállnak a hópelyhek s ujra kinzó emlékezet kél fel a szegény Mátyás elméjében, csak ezt eltudná üzni erre a néhány hátra levő hónapra, de az nem marad el tőle sohasem.

Még néhány hónap s a drága szabadság, az a soha eléggé meg nem becsülhető jó ismét tulajdona lesz a szegény rabnak, fogadást tesz, hogy soha nem veszti el többé.

Hanem ekkor egy rémhir kezd szájról-szájra járni a világban, behat az a sötét börtönök sötét falain, nincs annak gát, vagy korlát, terjed az faluról falura, országról-országra.

Már az előkészületek nyugtalanítók; elkezdik naponként fenyőmaggal füstölni a börtönöket, a szellőztetésre szigorúan felügyelnek, reggelenként meleg rántott levest osztanak ki a rabok között, kemény rendeleteket tesznek közhirré a börtönökben: „hogy a ki legkevesebb változtatást érez, jelentse magát, — a börtön orvos, fogház-felügyelők naponként többször mennek a szegény rabok közzé, s a börtönőkben nehéz sóhajtásként hangzik fel: „jön a cholera".

Tehát a cholera terjedése ellen vannak foganatba véve ezen szomorú előkészületek? — borzasztó gondolat rabkéut halni meg, — részvétlen haldokolni a sötét kórházban és szánalom nélkül temettetni el a köztemetőben idegen sirhalmok közzé, idegen földbe s nem látni meg többé az Isten szabad egét!

A szabadságszeretet ellenállhatatlanul támad most az emberi szivben s valami kimondhatatlan nyugtalanság rémíti a lelket. Itt halni meg!!

S kérgesedett szivü emberek hullanak térdre s kezdik ösmerni az Istent, s kezdenek tanulni imádkozni, mert egyedül csak Isten az, ki ily nehéz napok alatt segithet.

És Mátyás imádkozik, megdöbbent szivvel számlálja még hátralevő napjait s ujjaival kiséri a fali naptár heteit, hónapjait s lepergő könyekkel kiált fel: „Csak még egy szabad napot, csak még egyszer láthassam a kék eget, a melegítő napot, a csillagok ragyogó táborát; csak még egyszer, csak egyszer Istenem, egy rövid nap szivhassam a szabadság édes levegőjét, azután hadd haljak meg, csak ezt add meg Istenem!"

És az erős Isten meghallgatá a szerencsetlen forró, könyekben hozzá fohászkodó imáját, a napok kinzó gyötrelmei és emésztő aggodalmai között fenntartotta őt s míg társai egymásután betegedtek, addig őt kikerülte a halál s megjött szabadulásának napja.

Vállán kis motyójával ballagott szülő faluja felé, feje felett zengő pacsirták dalait hallgatta gyönyörrel, élvezte a tavaszi nap áldott melegét és gyönyörrel szivta magába a virágzó rétek illatát, már látta falucskája kis hegyes tornyát s lassan a házak felszálló füstje is szemébe tünt s látta feltünni a ragyogó tavaszi napot, hallotta a fürjek pitypalattyját és feltünt neki a kék ég millió ragyogó csillagával, midőn lassan megzörgette belülről bereteszelt háza ajtóját.

Mi volt ez a viszontlátás, micsoda boldogság vette körül! Hitvese, gyermekei, reszkető öreg szülei mind egy siralommal tárták fel karjaikat s ő magához ölelte valamennyit, sirt és zokogott s nem tudott más szót mondani, mint „Istenem, édes jó Istenem".

Tehát szabad volt ismét övei között és elmult egy nap, azon egy nap, melyért oly buzgón imádkozott ki a börtön falai között s a szegény Mátyás beteg lett a harmadnapra azon betegség, melytől annyit félt a börtön falai között, megragadta a szegény embert s negyednapra kint feküdt a temetőben.

De hát mégis szabadon halt meg!

ki annak egyik példányát a püspöki levéltárba teszi, másikat pedig megbízólevél gyanánt a megválasztott képviselőnek küldi meg. A szavazatok eddigi számarányából már kitünik, hogy a szombathelyi kerület világi képviselője *Eredics* Ferenez kir. tanácsos lesz, kinek megválasztásához a kőszegi plébánia valamennyi leadott szavazatával hozzájárult.

— **Tüzrendőri szemlevizsgalat.** *Kirchknopf* Mihály kerületi tüzrendőri felügyelő, ki a vidék egyes községeinek tüzrendészeti állapotát *Kőszegi* József segédtiszt kíséretében vizsgálja, a lefolyt héten a lékai körjegyzőség községeiben teljesített szemlevizsgálatot, itt-ott tüzoltó gyakorlatokat is elrendelvén. Ilyen gyakorlat volt Rőtön is, hol az alarmirozott tüzoltóság meglepő gyorsasággal gyülekezett és szépen oldotta meg a feladatát.

— **A katonaság köréből.** A Sopronban ezredgyakorlaton időző honvédzászlóaljunk f. é. augusztus hó 4-én érkezik vissza városunkba, honnan ugyan e hó 16-án Papara indul a nagy hadgyakorlatokra. — A 11. huszárezrednek itt elhelyezett százada szerdán reggel Söptére indult.

— **Kinevezés.** Az igazságügyi miniszter *Budakeszy-Weöres* István dr. ügyvédet, *Weöres* István nemes-csói nagybirtokos szepremenyü fiát, a budapesti törvényszéknez aljegyzővé nevezte ki.

— **Új-misés.** *Neumann* István, kőszegi születésü, lilienfeldi cziszterczita pap ma, a sz. Pölten melletti lilienfeldi kolostor templomában első misejét mondja.

— **Szép út.** *Markovits* József és *Pötzelberger* Károly urak mult csütörtökön szép körútra indultak. Elmennek a Worthi tóhoz, Meranba, Arkóba, Rivába, Insbruckba, Münchenbe, Salzburgba, Ischlbe, Gmundenbe s úgy térnek haza.

— **Népfölkelő plébános.** A honvédelmi miniszter elrendelte, hogy *Mittermüller* József rőti plébános, aki csak nem régen vétetett fel a magyar állampolgárok sorába, a népfölkelők lajstromába bevezetessék.

— **Mulatság jótékony czélra.** A helybeli ipartestület évek óta gyüjti alapot elhagyott, vagy elszegényedett iparosok felsegítésére. Hogy ezt az alapot minélinkább gyarapítsa, arra a czélra most mulatságot is rendezett, melyet mult vasárnap tartottak meg a bálházkertben. Nagyszámu publikum kereste fel ezt a mulatságot, ott volt a polgári elem szine-java és kellemesen mulatott zene és tánez mellett. A mulatság összes bevétele 327 frt 60 kr. volt, a tiszta jövödelem a jótékony czélra 195 frt 13 kr.

— **Felülfizetések.** A kőszegi ipartestület mult vasárnapi kerti mulatsága alkalmával munkaképtelen iparosok javára a következők fizettek felül: Méltóságos Hidasy Kornél megyés püspök 5 frt, Szájbely Gyula országgy. képviselő 5 frt; Major János préposi-plébános 3 frt; Tipka Ferencz polgármester 2 frt, Dostál Gizella 2 frt; egyenkint 1 frt 50 krral: dr. Lauringer János, Schuppler Henrik alezredes, Unger Károly, Mederl János; egyenkint 1 frttal: Bründl János (Léka), Borsódy Géza (Jobbaháza), Irtzing Zsófia, Simon Tádé, Draskovits Imre, Kirchknopf Mihály, Schmidegg János gróf. Kis Antal, Waisbecker Ede, Kühn Lajos, Floderer Jenő, Szaufnauer János, Rusznyák Mátyás, Pavetits Mihály, Freiberger Ferencz, Németh Imre, Kőszegi József, Feigl Gyula, Stubenvoll Nándor; egyenkint 50 krral: Engl István, Schindler Hugó, N. N., Kovács József, Brüszker Hugó, N. N., Walauwek N., Mikáts Mátyás, Szeybold Kálmán ifj., Rebitsch N., Martinkovits Mátyás, Radicke Ottó, Prosquill Péter, Frankl Lajos, N. N., Lauringer János, Wentzl Károly, Keresztes Mátyás, Groszinger János, Krausz József, özv. Takács Jánosné, Zeberer Géza (N.-Cső), Moser Miklós (Léka), Schreiner Rezső (Budapest), Rosenstingl Gyula, özv. Lenner Mária, Töpfer Gyula, Gumpert Lajos, Jeszti György, özv. Waisbecker Henrikné, Buzelics László (Olmód), Mohr Mihály, özv. Schusny Henrietta, Wastl Béla, Fröhlich Adolf, Tangl Adolf, Koller Mátyás, Petróczy János ifj., özv. Brenner Sándorné, Hatvan Károly, Schwartz Antal, Berger N., Kálmán Lajos, Balikó József, özv. Kultsár Alajosné, Knopp N., Zerthofer Mihály, Paller András, Freyler Lajos, Potzelberger Károly, Schär N., Fabiánics János, Eitner Ede, Jó6 Sándor, N. N., Kotsondy Károly, Netter Márton, özv. Kuttel Istvánné, Augusz János; egyenkint 20 krral: Fröblich Lajos, N. N., Wagenhofer Antal, Karner József (Borsmonostor).

Ezen kivül a tekepályeversenybez szivesek voltak ajándékokat küldeni: Porpaczy János, Waisbecker Ede, Kőszegi József és Fuchs János.

A kőszegi ipartestület választmánya ez uton fejezi ki a nemes adakozóknak leghálásabb köszönetét.

— **Nyilvános köszönet.** Fogadják mindazok, kik a julius hó 25-én megtartott jótékony czélu ipartestületi tánczestélyt felülfizetéssel, ajándékozással, jegyek megváltásával, rendezés körüli működéssel vagy bármely más módon támogatni szívesek voltak, az ipartestület nevében leghálásabb köszönetünket.

Az ipartestület választmánya.

— **A föltedezett apa.** Nem ismerte, elveszettnek, az élők sorából elköltözöttnek hitte *Varga* Lajos szombathelyi borbély-inas az apját. A véletlen azonban a napokban összehozta az apát a fiuval. *Bodorkos* Ferencz szombathelyi rendőr ráismert a fiu apjára, ki jelenleg a nálunk időző *Borsódy* Géza ügyvéd és jobbaházi nagybirtokosnál kocsis, s miut ilyen uraságával megfordult Szombathelyen. Felhozta tehát a mult héten a fiut találkozóra az apjával. A jelenet, a Strucz-szálló udvarán megható volt. Megismerték, megölelték egymást apa és fiu s ez utóbbi apai gondozásban is részesül ezentúl, de az apa elhagyott családjához nem akar többé visszatérni.

— **Elveszett tárgyak.** Egy selyem napernyő és egy pénzes tárcza a város-kapitányi hivatalban letéthe van helyezve. Károsultak ott vehetik át az elveszített tárgyakat.

— **Zür-zavar a sörgyárban.** A kőszegi sörgyár zür-zavaros állapotáról mult számunkban irtunk már s most megint kell egyet-mást róla elmondanunk. Az igazgatóság megretirált mult heti határozata elül s most már nem hirdet pályázatot a serfőző-mesteri állásnak szakavatott egyénnel való betöltésére. Így határozta el azt a sörgyári igazgatóság mult alkalommal tartott egyik ujabb ülésében, mintegy megbánva tanusított energiáját, a melylyel a gondjaira bízott gyáron valamire valót lendíthetne. Tudósítónk a gyülés lefolyásáról ezeket irja:

A kőszegi sörgyári igazgatóság f. é. julius hó 27-én tartott ülésében beadott indítványra egy korábbi alkalommal egyhangulag hozott határozatát, melyszerint f. é. augusztus hó 15-re pályázat irassék ki a sörfőző-mesteri állásnak szakavatott egyénnel való betöltésére, szótöbbséggel megváltoztatta és elhatározta, hogy a jelenlegi állapotot fenntartja. Ez ujabb határozat ellen felszólamlással élt *Tipka* Ferencz igazgatósági tag, jegyzőkönyvbe vétetvén tiltakozását a határozatok ilyen megváltoztatása ellen. Hozzája csatlakozott, sőt energikusabban is kikelt az igazgatóság eljárása ellen *Kirchknopf* Mihály, aki nem nézhetvén az effele variálást, egyuttal igazgatósági tagságáról is lemondott. — Így folynak a sörgyárnál az ügyek, a míg majd a részvényesek bele nem unnak és más, energikusabb hurokat nem pengetnek.

— **A sopron-kőszegi vasut.** Megirtuk, hogy a kereskedelmi miniszter a sopron-kőszegi vasut engedményeseinek, dr. *Drexler* Józsefnek és dr. *Lenck* Kálmánnak a kiadott előmunkálati engedélyt egy évvel meghosszabbította. Ugyancsak ebben a leiratban tudomásul vette a miniszter, hogy *Mechle* József, *Schladarer* Alfred, *Steiner* Ignácz soproni tőkepénzesek és *Stein* Miklós budapesti mérnök csatlakozott az engedményesekhez. A jövő héten folytatni fogják az aratási munkálatok miatt falbenagyott traszirozást, a melyet már eddig is Sopronról Felső-Pulyáig s Kőszegtől a vonal közepéig befejeztek.

— **Fölemelt tiszteletdíjak.** A Vasvármegye területére kinevezett nagy. kir. anyakönyvvezetők- és ezek helyetteseinek tiszteletdíját 30 frttal fölemelték s ez összeg a mai napról van folyóvá téve.

— **Tömeges biztositás baleset ellen.** *Kirchknopf* Mihály tüzoltófőparancsnok egy üdvös intézkedéséről kapunk értesítést. A nevezett főparancsnok tárgyalásba bocsátkozott egy biztosító-társasággal avégből, hogy a kőszegi tüzoltó-egyesület minden tagja, még gyámolító tagja is, ha jelentkezik, baleset ellen biztosíttassék. Csekély 40 krt fizet minden tag havonként s ennek ellenében, ha baleset éri bárhol és milyen foglalkozása közben, betegsége tartamára megfelelő támogatásban részesül, halála esetén pedig 1 ezer forintot kapnak örökösei. Mi a biztosításnak e nemét nagyon helyén valónak találjuk és csak gratulálni tudunk tüzoltóságunk vezetőjének a megindított mozgalomért.

— **Elveszett és megkerült zsebórák.** *Riemann* József helybeli órás, *Németh* Sándor idevaló aranymíves részére még junius elején egy csomó zsebórát hozott magával Szombathelyről. Útközben, hogy, hogynem, a csomag eltünt és Riemannak már avval a gondolattal kellett foglalkozni, hogy az elveszített 5 darab óráuak az árát neki kell megfizetni, mikor a napokban belép boltjába egy ember s ujdonat-uj órát kinál megvételre. Riemann az órában ráismert az olveszített paksaméta egyik tartalmára s faggatására az ismeretlen *Novákovits* Józsefnek mondta magát, kinek leánya az órákat tartalmazó csomagot állitólag a vasut közelében egy árokban találta. Novákovits egy nikel-órán kivül a többi négyet is átadta Riemann uramnak, aki annyira megörült a megkerült tárgyaknak, hogy minden további keresettől elállott.

— **Hirdetmény.** Alólirt hivatal a szombathelyi m. kir. pénzügyigazgatóság 24754/97. II. sz. rendelete alapján felhívja az adózó közönséget, hogy adókönyvecskéikkel nevezett hivatalban a hivatalos órák alatt f. évi augusztus 2-tól augusztus 9-ig az adók előirása végett annyival inkább is megjelenjen, mert annak elmulasztása esetén az 1883. évi 44. t.-cz. 36. § d) pontja értelmében 5 frtig terjedhető pénzbirság fog alkalmaztatni.

Kőszeg, 1897. évi julius hó 31-én.

Városi pénztári hivatal.

— **Kedvezes nyaralóknak.** *Szájbely* Gyula országgyülesi képviselő a Rohonczon nagy számban tartózkodó nyaralók részére ott megnyitotta kastély melletti remek parkját. A rohonczlak és a nyaralók köreben Szájbely ezen intézkedése nagy örömet okozott.

— **Ingatlanok forgalma.** A mult hét folyamán a következő ingatlanok kerültek telekkönyvi átirás alá: Galler Mátyás és neje megvettek a kőszegi 3567. sz. tjkvben felvett 749/a/2/a. hrszámu kertet 121 □öllel 800 frt vételáron Fucsök Ferencztől; — továbbá néhai Pontyos János után a kőszegi 3620. sz. tjkvben A † 1. alatt felvett 5105/b. hrsz. szantók kiskoru Pontyos Vilma rohonczi lakos javára, úgy néhai Scheer Ferenczné után a kőszegi 439. sz. tjkvben felvett A † alatti (6235—6237) hrsz. szőlő és gyümölcsös osztatlan feleresz és a kőszegi 2209. számu tjkvben felvett 1486/a hrsz. káposztás Scheer Ferencz, Antal, János és nagykoru kőszegi, és Scheer Terézia kiskoru budapesti lakosok javára; és végre a kőszegi 2572. sz. tjkvben felvett 1127. hrsz. 664½ hrsz. ház néhai Schönfeld János utáni feleresze Schönfeld János, Károly nagykoru, Teréz, Ferencz, Mihály, Zsuzsánna kiskoru kőszegi lakosok javára örökles jogczímén.

— **Gyümölcs elárverezése.** A város a Mick-féle fürdőtől a rőti határig vezető úton levő gyümölcsfák termését ma délután 4 órakor a helyszinén vevők veszélyére részletekben elárverezi.

— **Véres búcsú.** Német-Gencsen mult vasárnap búcsú volt s azon szépen vettek részt katonáck is. Jól megfértek egymás mellett a hadfiak, hanem mikor az állomásra mentek, hogy vasutra szálljanak, feltünt egyik fegyvernem a másiknak s így szolították egymást:

Huszár a bakákhoz: No, *kapcsosok*, ti is itt vagytok?

Igen — volt a baka válasza — itt volnánk mi is *lőcsösök*.

Erre kapcsosok és lőcsösök összekaptak, s egy hejre való fegyvergyakorlatot végeztek.

— **Hangverseny.** Ma, vasárnap délután a *Netter*-kertben hangversenyt rendez *Holtosi* Gyula uemzeti zenekara.

— **Meghivó.** *Koller* József helybeli vendéglős ma, augusztus 1-én a várkertben nyári mulatságot tart. Kezdete délután 4 órakor. A zenét *Horváth* József nemzeti zenekara fogja szolgáltatni. — Kedvezőtlen időjárás esetén a mulatság a következő vasárnapon tartatik meg.

Különfélék.

Nevezetesebb évfordulói napok:

Augusz.	2	Az oroszok győz Nagy S. fölött Debreczennél 1849.
„	3	Columbus felfedező útjára indul 1492.
„	4	A franczia nemzetgy. eltörli a bübéri jogokat 1789.
„	5	Gáspár András tábornok † 1884.
„	6	A porosz trónörökös győz Mac. Mahon fölött 1870.
„	7	IV. Henrik ném. csász., a canossai vezeklő † 1106.
„	8	Kölcsey Ferencz iró és szónok szül. 1790.

* **Fényképező sétabot.** Az amatőr-fényképészek bizonyára örömmel fogadják azt az elmés ujítást, melyről a következőkben szólunk. Egy a találékony német olyan sétabotokat hoz forgalomba, melyek látszólag semmiben sem különböznek a rendes sétabotoktól, s belsejükben azonban teljes fényképező készüléket tartalmaznak. A camera obscura a bot fogantyujában van elhelyezve, ugyanott van a zárókészülék. A bot felső részén vannak egymásfölött a fényképezéshez szükséges lemezek, a melyek közül az elhasználtak — a bot egyszerü megfordításával — az alsó részbe csusznak és a camerához uj lemez jut. A praktikus találmánynak bizonyára nagy keletje lesz a fotografiával foglalkozók körében.

* **A Gyuri angol leczkéje.** Gyuri egy tanártól angolul tanul. A napokban, mikor az órát elvégezték, az ifju ember néhány kérdést intézett a mesterhez.

— Mondja csak, kedves mester, hogy ejtjük ki ezt a szót *tough* (szivós).

— *Töff*-nek ejtjük ki.

— Úgy? Szép. Tehát töff. E szerint a *snoffot* is (tubák) így irjuk: *Snough?*

— Nem, a szuffolt *snuff*-nak irjuk ki.

— Szép, nagyon szép. Tehát *tough* = *töff*, persze a *cough*-ot (köhögés) meg így ejtjük ki = *köff*.

— Nem. Ezt *koff*-nak ejtjük ki.

— De a dough (tészta) a. *döff*.

— Nem.

— Tehát *doff?*

— Az sem, hanem *doh*.

— Pompás. E szerint a *hough* (térdkalács) ugy ejtendő ki hogy *oh*.

— Nem. Ez *hok*-nak ejtendő.

— Nagyszerü. A plough (eke) tehát vagy *plok*, vagy *ploh*.

— Egyik se, kedves barátom, hanem — *plau*.

— Gyönyörüen fejlődik. És a *rough* (durva) szerint *rau*?

Nem. Ezt már ismét *röff*-nek ejtjük.

— Isteni. Töff és röff. Ezt már megjegyzem. És a bough (ág) az természetesen *böff*.

— Nem, az megint *bau*.

Gyuri (nagyot sóhajtva): Pedig már azt hittem, hogy hárman lesznek: töff, röff és böff. No de most már *enough* (elég). Ugye ezt *inau* nak ejtik?

— Nem *Inöff*-nek — felelt a mester és kinos sóhajjal letörölvén verejtékező homlokát, távozott az angol leczkéről.

Tanulság: angolul sose lehet jól megtanulni. Angolnak születni kell.

* **Kenyérben megsütött gyermek.** A fővárossal szomszédos Erzsebetfalva községből irják az alábbi, borzalmasságánál fogva hihetetlen történetet. Az ottani pékhez a mult csütörtökön, egy kelleténél is sokkal nagyobb, hosszukás alaku kenyér-tésztát vitt egy ismeretlen nő sütés czéljából s bevárta, míg azt betolják a tüzes kemenczébe. Elmult azonban péntek, el szombat s a nagy, kisült kenyérért senki sem jelentkezett. A dolog a pekmesternek annyival gyanusabbnak tünt fel, mert valami különös szag áradt ki a kenyérből, melyet aztán felvágtak. Ekkor látták borzadva, hogy abban egy uj-szülött csecsemő holtteste van, most már teljesen megsült állapotban.

A selyem el van egve! ezt szokták a hölgyek mondani, ha a 2-ik 3-ik viselet után a hajtásokban elhasadnak vagy mint a vatta szétmálanak; ezen jelenség nem a „véletlen“ által okozott elégés! hanem a selyem, hogy az vastagabbnak s még is olcsónak tünjék fel, tudatosan leszen cziun- és phosphor-savval páczolva, melyek a nyersselyem érszálait mintegy szétrágják: „az ilynemü festési eljárást „megterhelésnek“ nevezik! mentül jobban óhajtják a selymet megnehéziteni, annál több czinnfürdön megyen az keresztül, hogy az ezen mérget tökéletesen magába szivja. Az igy festett selyem — a legnemesebb szövésl — a halálcsiráját tehát még mielőtt az a szövőszékre kerülne, már is magában rejti. Az ilyen szálakból készült ugy nevezett selyem szöveteknek, rövid használat után természetszerüen szakadozniuk kell mint a gyujtó kanóczuak aszerint amint azok többé avagy kevesbé terheltettek meg. — A drága öltözék (készitési dijjal együtt) tökéletesen értéktelen. As én valódi selyemelmből szivesen küldök postafordultával portó és vámmentesen mintákat.

Henneberg G. (cs. és k. udvari szállító) selyemgyaral, Zürichben.

Nyilt-tér.

Krondorfi Savanyuviz

KELLEMES IZE MIATT

UGY MINT ASZTALI VIZ,

DE LEGINKÁBB MINT

gyógyviz

tüdő, gyomor és

vizhólyag bántalmaknál

sikerrel használtatik

Főraktár Kőszegen: Jánosa Gyula urnál.

Kapható minden füszerkereskedésben.

Közgazdaság.

Miként lehet jó vetőmagot nyerni?

A vetőmag minőségére — sajnos gazdáink még még mindig nem fektetnek elég nagy súlyt. Pedig kétségen kivül be van bizonyítva, hogy egyenlő körülmények között is a szép kifogástalan vetőmag nemcsak hogy fokozza a termést, de a hektoliter-súlyt is növeli.

Nem lesz tehát felesleges — most a közelgő vetésidény előtt — a vetőmagról, nevezetesen arról, miként lehet jó vetőmagot nyerni, egyet-mást elmondani.

Jó minőségü vetőmag nyerése szempontjából első sorban is az aratás kellő idejére kell vigyázni, az őrlésre szánt buzát akkor kell kaszálni, a mikor a szem ketté törve a kődök körül még nedvesen csillog, ellenben a vetésre szánt gabonát csak teljes érésben kell aratni, a mikor ugyan is a szem ketté törve egészen lisztesnek látszik, de másrészt még nem kemény. A vetőmagnak szánt gabonát azután kicséplés előtt a csürben hagyjuk, míg teljesen meg nem izzadt, s ha csak lehetséges ne géppel, hanem kézi-cséppel csépeltessük ki, a mikor a fel nem bontott kévéket megcsepeltetve megfordítjuk, s még egyszer csépeltetjük s végre kiszórjuk, miáltal épen a legnagyobb és legértékesebb szemeket nyerjük, míg az erősen bent ülők, az éretlenebb vagy kisebb szemek a közönséges cséplésnek maradnak meg. A géppel csépelt buzát erősen kell megszeleltetni s ismételten megtrióztetni, hogy csak a legszebb szemek kerüljenek elvetésre.

Kitisztogatás után a vetőmagot a magtárban vagy egyéb szellős helyen kell kiteregetni, többször megforgatni, a magtárt pedig folytonosan szellőztetni, mert csak így lehet a teljes kiszáradást elérni. Az ilyen vetőmag elvetésére azután a neki legmegfelelőbb talajt használjuk, s azt a lehető legjobban készítsük elő, rozsra könyebb, buzavetésre nehezebb talajt válasszunk, lehetőleg olyant, melyben előzőleg kapás növény volt; vetőszántás előtt ezt a talajt lássuk el kellő mennyiségü szuperfoszfáttal, mert ez a műtrágya a szem kellő kifejlődésére a hektoliter suly nagyságára sokkalta kedvezőbb befolyással van az istállótrágyánál, avagy más műtrágyánál. A vetést széles sorokban 15—20 cmnyire eszközöljük s a kikelt buzát egyszer-kétszer kapáltassuk is meg s ha ezeken kivül az aratásra vonatkozólag már fentebb elmondottakat is figyelembe vesszük, bizonyosak lehetünk felőle, hogy oly kitünő vetőmagot fogunk nyerni, a mely nemcsak termeshozamunkat fogja emelni, de annak értékét is.

Irodalom és művészet.

— **Bartha Miklós kegyelmi kérvényére** kétszázezernél több aláirás gyült össze, ami végre nem is csoda, mert a ma élő publicisták egyik legkiválóbb alakja mindeneseire Bartha Miklós, kinek arczképet a „Képes Családi Lapok“ e heti száma közli. Nem mulaszthatjuk el már ebből az alkalomból kifolyólag sem ezt a minden tekintetben kiváló szépirodalmi hetilapot olvasóinknak ajánlani, mely még a legkényesebb igényeket is kielégíti ugy kiállitás, mint szerkesztés tekintetében. Czikkei a legjobb irók tollából kerülnek, képei a legnevesebb czinkografiai intézet termékei. Ifü tükre a mindennapi életnek s diónéjba vonva ismerteti azokat a lázas törekvéseket, melyek a mindennapi élet erében lüktetnek. Mutatványszámot kivánatra ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, V. Vadász-utcza 14. szám. Saját ház.)

— **Magyarország három részre oszlása.** Az „Athenaeum“ r. társaság kiadásában megjelenő a „Magyar Nemzet Története“ czimü tiz kötetes nagy munkának (millenniumi kiadás) ötödik kötete most hagyta el a sajtót. Czime: „Magyarország három részre oszlásának története 1526—1608.“ Irta dr. Acsády Ignácz. Ebben a munkában Acsády Ignácz a történetirodalom legujabb vívmányainak felhasználásával, maguk ból a legközvetlenebb kutfőkből, az okiratokból, egykorü feljegyzésekből, diplomácziai és udvari levelezésekből, melyeket nem régiben tártak fel a történetbuvárok előtt, mondja el ennek a hazánk történetében legsulyosabb, leggyászosabb időszaknak történetét az 1526-iki mohácsi vésztől II. Mátyás király trónralépéséig. Magyarország végromlásának, három részre oszlásának fokozatos menetét látjuk előttünk elvonulni oly vonzó, oly eleven leirásban, mintha csakugyan megelevenednének, feltámadnának előttünk ennek a mozgalmas kornak szereplői, hogy fényes avagy gyászos szerepeiket ujra eljátszszák. Bámulatos szorgalommal és igazán nagy szerencsével gyüjtötte össze Acsády Ignácz az erre a szomoru korszakra vonatkozó történeti adatokat és emlékeket, a melyek alapján aztán hatalmas tollával megrajzolja ezt a korszakot oly hiven, akkora pontossággal, hogy ebből a nagyszerü gépből, a romboló állami katasztrófák és a gyásszal, véröntéssel pusztulással teritett nemzeti szerencsétlenségek korának megkapó eseteléséből talán egyetlen tollvonás sem hiányzik. Acsády előadása könnyed, keresetlen és rendkivül világos; ezen nagy előnyök mellett a kötet elevenségét csak fokozzák azok a rendkivüli érdekes szövegképek, a melyekből majdnem minden lapra esik egy-egy, továbbá a pazar fénnyel kiállitott nagyszerü műmellékletek. Ezek egyszersmind a kiadó Athenaeum r. társaság példa nélkül álló bőkezüségét és áldozatkészségét is hirdetik. Az önálló műmellékletek száma negyvenre rug és számos olyan képes ábrázolat van közöttük, a melyek most kerülnek először a nagy közönség elé azokból a családi és udvari kincstárakból, a hol eddig rejtegették. Ez a kötet különben bizonyos szempontból forduló pontot képez ennek a nagy munkának kiadását illetőleg, amennyiben ezzel a kötettel előttünk áll a műnek fele, teljesen befejezve arra az időre, a melyre előre jelezve volt. Ez a körülmény egyszersmind biztositékul szolgál a jövőre, hogy a munka további öt kötete, melyből különben már kettő füzetekben java részben megjelent, szintén az előre jelzett időben be lesz fejezve. Ez az ötödik kötet az eddig megjelent köteteknek megfelelőleg rendkivüli diszes felbőrkötésben minden hazai könyvkereskedésben kapható. Ára 8 frt.

Gabnaárak.

Buza	100 kilo	.	.	10 frt.	40	krtól	10 frt.	50 kr-ig
Rozs	„	.	.	7 „	30	„	— „	— „
Árpa	„	.	.	6 „	50	„	6 „	80 „
Kukoricza	„	.	.	5 „	60	„	— „	— „
Zab	„	.	.	6 „	20	„	6 „	25 „

Vasuti menetrend.

Állomások.	II. III. oszt. kocsikkal				
Középeurópai idő.	reggel	d. e.		d. u.	este †
Kőszeg ind.	4^{35}	8^{05}	11^{51}	4^{26}	8^{40}
Lukácsháza (m. h.)	5^{08}	8^{19}	12^{04}	4^{40}	8^{54}
Német-Gencs (m. h.)	5^{24}	8^{35}	12^{20}	4^{57}	9^{10}
Szombathely érk.	5^{59}	8^{50}	12^{34}	5^{12}	9^{25}
Szombathely ind.	6^{45}	11^{00}	3^{15}	7^{05}	9^{55}
Német-Gencs (m. h.)	7^{01}	11^{15}	3^{31}	7^{21}	10^{10}
Lukácsháza (m. h.)	7^{18}	11^{31}	3^{48}	7^{38}	10^{27}
Kőszeg érk.	7^{31}	11^{43}	4^{01}	7^{51}	10^{40}

*) Csak kedden és pénteken közlekedik.

† Csak nyáron vasár- és ünnepnapokon közlekedik

Hirdetések.

Eladó-ház.

A Gyöngyös-utczában

378. szám alatt levő Teutsch-féle

emeletes ház

folyó évi nugusztus 1-én délután 3 órakor

nyilvános árverés utján a **legtöbbet igérőnek** eladatni fog.

Üzlet-átvétel.

Alulirottnak ezennel van szerencséje a n. é. közönségnek becses tudomására juttatni, hogy **Kőszegen a Király-út 753. szám alatt az általános takarékpénztár épületében** („Struoz“ fogadó közelében) a

BARON JAKAB

czég alatt fennálló

uri- és női- divat-, vászon-, rövidáru- és confectió-üzletet

vétel utján átvette és hogy azt saját neve alatt tovább fogja vezetni.

Több éven át nagyobb városok elsőbbrangu üzleteiben szerzett tapasztalataim azon reményre jogositanak, hogy a szakmámba vágó bárminő követelményeknek mindenkor képes leszek megfelelni.

Midőn vállalatom szives támogatásáért esedezem, nem mulaszthatom el azon igéretem kifejezését, hogy főtörekvésem csakis abban fog összpontosulni, miszerint dús és válogatott, a mai kor igényeinek megfelelő raktárt fogok tartani, a nyert megbizásokat **gyors, pontos és lelkiismeretes** teljesítése, valamint jutányos árak által mélyen tisztelt vevőimnek megelégedését és bizalmát elnyerjem.

Magamat és vállalatomat b. jóindulatába ajánlva, s alázatos kérelmemet ismételve, vagyok

Kőszeg, 1897. évi julius hó.

Kitünő tisztelettel

KRAUSZ JÓZSEF

Kőszeg.

Alapittatott 1858.

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár Részvény-Társaság

(ezelőtt WALSER FERENCZ)

BUDAPESTEN, VI. ker., Külső váczi-ut 45. szám.

Sürgönyczim: SZIVATTYUGYÁR BUDAPEST.

GYÁRT:

mindenfele **gőzgépet Schmidt-féle forrgőzmotorokat** (40% szénmegtakaritás), **petroleum és benzinmotorokat. Keretfürészeket, körfürészeket és csertöröket. Gőzkazánokat, elömelegitőket, tartányokat. Hidakat** és egyéb **vasszerkezeteket.** Mindenfele **szivattyukat gőz-, szii- és kézi hajtásra,** valamint **villamos üzemre. Artézi kutfelépitményeket vasból. Tüzfecskendőket és vizszállitókat, tüzoltósági felszerelési tárgyakat. Köztisztasági szereket, öntöző-kocsikat, sárkaparó és seprőgépeket, hóekéket és uthengereket. Egészségügyi szereket** mint **gőzfertőtlenitő készülékeket és teljes fertőtlenitő telepeket, pöczegödör tisztitó készülékeket. Vas- és érczöntvényeket, harangokat. Kéményöntésü aczélfelületü tüzrostélyokat egyenes és kigyóalakban,** valamint **polygon rostélyokat.**

LETESIT: vizmüveket, csatornázásokat, vizvezeték és légszeszberendezéseket, központi fütéseket.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve küldetnek.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.